

กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
Division of Epidemiology Ministry of Public Health

รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำเดือน

Monthly Epidemiological Surveillance Report

ปีที่ ๓๒ : ฉบับที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๔ Volume 32 : Number 12 : December 2001

Website : <http://epid.moph.go.th/>

ISSN 0125-7447

สารบัญ

Contents

- ระบาดวิทยาเพื่อการวางแผนแก้ไขปัญหาสาธารณสุข จังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. 2544 397
- การจัดอบรม/ประชุมวิชาการระยะสั้นทางระบาดวิทยาในประเทศไทย 403
- สถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์ในประเทศไทย ณ 31 ธันวาคม 2544

วิสัยทัศน์กองระบาดวิทยา

“ เป็นศูนย์กลางความเชี่ยวชาญ พัฒนามาตรฐาน ประสานงานเครือข่ายระบาดวิทยาของประเทศและสากล
มุ่งผลชี้นำแนวทางเสริมสร้างสุขภาพ ”

ข่าวประชาสัมพันธ์

ขอเชิญทุกท่านร่วมให้ข้อคิดเห็น และติดตามความก้าวหน้าของการปฏิรูปงานระบาดวิทยาจังหวัดทางระบบอินเทอร์เน็ต
ในหัวข้อ “เวทียปฏิรูปงานระบาดวิทยา” ที่เว็บไซต์กองระบาดวิทยา หรือที่

<http://members2.mweb.co.th/epipro>

ระบาดวิทยาเพื่อการวางแผนแก้ไขปัญหาสาธารณสุข จังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. 2544

Epidemiology for Public Health Planning Krabi Province, 2001

โดย นายแพทย์ประวี อัมพันธ์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระบี่

Dr. Pravi Ampant, Krabi Provincial Health Office.

คำนำ

ในปีงบประมาณ 2544 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระบี่ ได้รับเงิน จำนวน 231,678,389.47 บาท เป็นหมวดเงินเดือน ค่าจ้าง เงินประจำตำแหน่ง 102,068,919 บาท (44.06%) ค่าตอบแทน วัสดุ และเวชภัณฑ์ 18,728,666 บาท (8.08%) ครุภัณฑ์ 4,299,490 บาท (1.85%) ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง 24,074,040 บาท (10.39%) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ 11,375,427 บาท (4.90%) ค่าสาธารณูปโภค 1,835,224 บาท (0.80%) เงินอุดหนุน 69,296,622 บาท (29.92%)

หลักการและเหตุผล

การดำเนินงานทางระบาดวิทยา ซึ่งประกอบด้วย 3 กิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา การสอบสวนทางระบาดวิทยา และการศึกษาทางระบาดวิทยา ซึ่งกิจกรรมทางระบาดวิทยาสามารถนำมาใช้ในการวางแผนแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของจังหวัดกระบี่ ทั้งเชิงรับและเชิงรุก ใช้ประเมินผลโครงการต่าง ๆ ใช้ในการป้องกันและควบคุมโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดองค์ความรู้ของโรคต่าง ๆ ได้ด้วย

ในการบริหารจัดการงบประมาณปี พ.ศ. 2544 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระบี่ได้ใช้ข้อมูลการเฝ้าระวังโรค (รง.506, 507) รายงานการเฝ้าระวังการบาดเจ็บ การเฝ้าระวังโรคเอดส์และผู้ติดเชื้อมีอาการ และข้อมูลการเฝ้าระวังโรคในแรงงานต่างชาติดของปี พ.ศ. 2543 และของปีก่อน ๆ มาวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการจัดทำแผนหรือโครงการแก้ไขปัญหาสาธารณสุข และจัดสรรงบประมาณ โดยจัดอันดับตามความสำคัญของปัญหา ได้แก่ อัตราป่วย อัตราป่วยตาย โรคที่เป็นนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข โรคที่เป็นปัญหาท้องถิ่น โรคที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน เป็นต้น เพื่อให้ได้ผลประโยชน์สูงสุดในการบริหารงานของสำนักงาน สาธารณสุขจังหวัดกระบี่

วัตถุประสงค์

เพื่อใช้ข้อมูลการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา จัดสรรงบประมาณประจำปี 2544 จัดทำแผนและโครงการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขให้เหมาะสมกับสภาพของปัญหาของท้องถิ่นจังหวัดกระบี่

วิธีการ

นำผลการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ปี พ.ศ. 2543 และปีก่อน ๆ มาวิเคราะห์ข้อมูล แล้วจัดอันดับความสำคัญในการแก้ไขปัญหา โดยใช้ขนาดของปัญหา ความร้ายแรงหรือโรคติดต่ออันตราย ความยากง่ายของปัญหา และปฏิกิริยาของชุมชนต่อปัญหา นโยบายของกระทรวง โรคที่มีการกวาดล้าง เป็นต้น มาจัดสรรงบประมาณหรือจัดทำแผนหรือโครงการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาของจังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. 2544

ผลการดำเนินการ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระบี่ ได้นำข้อมูลจากการเฝ้าระวังโรคที่ได้รับจากสถานีอนามัย โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป และสถานบริการสาธารณสุข ซึ่งสรุปผลการเฝ้าระวังโรคในปี พ.ศ. 2543 ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปผลการเฝ้าระวังโรคที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคน สูงสุด 12 อันดับ ของ จ. กระบี่ ปี 2543

อันดับ	โรค	อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน
1.	โรคอุจจาระร่วงๆ	1,694.46
2.	โรคไข้ไม่ทราบสาเหตุ	524.94
3.	โรคไข้หวัดใหญ่	337.60
4.	โรคปอดบวม	279.60
5.	โรคตาแดง	251.70
6.	โรคมาลาเรีย	196.44
7.	กามโรค	89.52
8.	สุกใส	72.39
9.	อาหารเป็นพิษ	52.49
10.	โรคเอนเทอริค	43.38
11.	โรคไข้เลือดออก	42.00
12.	งูกัด	41.22

สำหรับโรคที่เฝ้าระวังอื่น ๆ ได้แก่ อุบัติเหตุจากรถทางบก 6,200 ราย เสียชีวิต 95 ราย เอดส์และผู้ติดเชื้อมีอากาเร 197 ราย เสียชีวิต 25 ราย และโรคในแรงงานต่างชาติ 182 ราย เป็นต้น

โรคที่มีอัตราป่วยตายสูง ได้แก่ โรคพิษสุนัขบ้า ร้อยละ 100 (1 ราย) รองลงมาได้แก่ ผู้ป่วยกล้ามเนื้ออัมพาตอ่อนปวกเปียกแบบเฉียบพลัน ร้อยละ 16.66 (1 ราย) โรคเอดส์และผู้ติดเชื้อมีอากาเร ร้อยละ 12.69 (25 ราย) เลปโตสไปโรซีส ร้อยละ 7.14 (1 ราย) เยื่อหุ้มสมองอักเสบ ร้อยละ 5.00 (1 ราย) จราจรทางบก ร้อยละ 1.53 (95 ราย) ปอดบวม ร้อยละ 1.28 (13 ราย) และ มาลาเรีย ร้อยละ 0.14 (1 ราย)

ผลการวิเคราะห์โรคที่มีอัตราป่วยสูงและมีความสำคัญของจังหวัดกระบี่ ปี พ.ศ. 2543 มีรายละเอียด ดังนี้

1. โรคอุจจาระร่วง

เป็นโรคที่มีอัตราป่วยสูงสุดทุกปี มีผู้ป่วย 6,125 ราย อัตราป่วย 1,694.39 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต โดยอัตราป่วยต่ำกว่าเขต 11 ที่มีอัตราป่วย 1,738.76 ต่อประชากรแสนคน และภาคใต้ซึ่งมีอัตราป่วย 1,981.05 ต่อประชากรแสนคน

ผู้ป่วยสูงสุดในเดือนกุมภาพันธ์ 674 ราย (11.00%) รองลงมา เดือนมีนาคม 625 ราย (10.20%) และเดือนที่พบผู้ป่วยต่ำสุดได้แก่ เดือนธันวาคม 324 ราย (5.29%) อัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ กลุ่มอายุ 0 - 4 ปี เท่ากับ 7,349.60 รองลงมา กลุ่มอายุสูงกว่า 65 ปี อัตราป่วย 2,144.55 กลุ่มอายุ 5 - 14 ปี เท่ากับ 1,002.50 กลุ่มอายุ 25 - 34 ปี เท่ากับ 1,234.35 และกลุ่มอายุ 15 - 24 ปี เท่ากับ 943.43 อัตราส่วนเพศชายต่อ เพศหญิง เท่ากับ 1:1.05 อยู่ในเขตชนบท เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ร้อยละ 86.28, 13.53 และ 0.22 ตามลำดับ

อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ อำเภอเมือง 2,593.21 เขาพนม 1,972.82 เหนือคลอง 1,593.80 คลองท่อม 1,516.90 อ่าวลึก 1,492.63 ลำทับ 935.30 เกาะลิ้นตา 724.12 และอำเภอปลายพระยา 927.10

2. โรคไข้ไม่ทราบสาเหตุ

เป็นโรคที่มีอัตราป่วยสูงเป็นอันดับ 2 มีผู้ป่วย 1,900 ราย อัตราป่วย 524.94 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราป่วยสูงกว่าเขต 11 ที่มีอัตราป่วยเท่ากับ 338.34 ต่อประชากรแสนคน และ ภาคใต้ 335.05 ต่อประชากรแสนคน

ผู้ป่วยสูงสุดในเดือนมกราคม 266 ราย (14.0%) รองลงมา เดือนกุมภาพันธ์ 224 ราย (11.79%) และต่ำสุดเดือนธันวาคม 29 ราย (1.53%)

อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน ได้แก่ กลุ่มอายุ 0 - 4 ปี เท่ากับ 1,480.50 อายุ 5 - 14 ปี เท่ากับ 614.87 อายุ 25 - 34 ปี เท่ากับ 454.96 และ 15 - 24 ปี เท่ากับ 350.74 อัตราส่วนหญิงต่อชาย เท่ากับ 1:1.02 อยู่ในเขตชนบท ร้อยละ 92.42 เขตเทศบาลเมือง ร้อยละ 7.42 และเขตเทศบาลตำบล ร้อยละ 0.16

อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ อำเภอลำทับ 1,314.05 รองลงมาได้แก่ อ่าวลึก 856.46 ปลายพระยา 811.99 เมือง 592.30 เหนือคลอง 438.59 เกาะลิ้นตา 304.44 เขาพนม 263.53 และอำเภอคลองท่อม 125.73

3. โรคไข้หวัดใหญ่

เป็นโรคที่มีอัตราป่วยสูงเป็นอันดับ 3 มีผู้ป่วย 1,222 ราย อัตราป่วย 337.60 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราป่วยสูงกว่าเขต 11 ซึ่งมีอัตราป่วยเท่ากับ 176.20 ต่อประชากรแสนคน และภาคใต้ 169.80 ต่อประชากรแสนคน

ผู้ป่วยสูงสุด เดือนกันยายน 191 ราย (15.63%) สิงหาคม 139 ราย (13.37%) เดือนธันวาคม มีผู้ป่วยต่ำสุด 57 ราย (4.66%) อัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ กลุ่มอายุ 25 - 34 ปี เท่ากับ 457.28 รองลงมา กลุ่มอายุ 35 - 44 ปี และ 15 - 24 ปี เท่ากับ 512.57 และ 336.43 ตามลำดับอัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1:1.2 อยู่ในเขตชนบท เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ร้อยละ 87.23, 12.76 และ 0.01 ตามลำดับ

อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ อำเภอเมือง 560.60 เขาพนม 421.16 อ่าวลึก 376.76 เหนือคลอง 236.92 เกาะลิ้นตา 222.16 ปลายพระยา 212.09 คลองท่อม 202.47 และอำเภอลำทับ 120.50

4. โรคปอดบวม

400 รายงานการเฝ้าระวังโรคประจำเดือน ปีที่ ๓๒ : ฉบับที่ ๑๒ : ธันวาคม ๒๕๔๔

เป็นโรคที่มีอัตราป่วยสูงเป็นอันดับที่ 4 มีผู้ป่วย 1,012 ราย เสียชีวิต 13 ราย มีแนวโน้มลดลงจากปีก่อน ๆ อัตราป่วยเท่ากับ 279.60 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยสูงกว่าเขต 11 ที่มีอัตราป่วย 196.53 ต่อประชากรแสนคน และสูงกว่าภาคใต้ 196.53 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายเท่ากับร้อยละ 1.28 ซึ่งต่ำกว่าเขต 11 ซึ่งมีอัตราป่วยตายเท่ากับ 1.43 แต่สูงกว่าภาคใต้ 0.75

ผู้ป่วยสูงสุดในเดือนกันยายน 124 ราย (12.25%) รองลงมา เดือนสิงหาคม 115 ราย (11.36%) และต่ำสุดเดือนเมษายน 45 ราย (4.44%) ผู้เสียชีวิตเดือนตุลาคม 4 ราย เมษายน สิงหาคม และธันวาคม เดือนละ 2 ราย เดือนกุมภาพันธ์ มีนาคม กรกฎาคม เดือนละ 1 ราย กลุ่มอายุ 45 - 54 ปี เสียชีวิต 4 ราย 0 - 4 ปี 4 ราย (ต่ำกว่า 1 ปี 3 ราย) 7 - 14 ปี 2 ราย กลุ่มอายุสูงกว่า 65 ปี 5 ราย และกลุ่มอายุ 55 - 64 ปี 1 ราย กลุ่มอายุที่มีอัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน 0 - 4 ปี เท่ากับ 2,228.97 อายุ 5 - 14 ปี เท่ากับ 100.12 กลุ่มอายุสูงกว่า 65 ปี เท่ากับ 507.19 อัตราส่วนเพศหญิงต่อ เพศชายเท่ากับ 1:1.46 ผู้ป่วยอยู่ในเขตชนบท เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ร้อยละ 85.37, 14.42 และ 0.21 ตามลำดับ

อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ อำเภอเมือง 510.20 ปลาญพระยา 332.81 เหนือคลอง 283.91 อ่าวลึก 260.56 คลองท่อม 246.56 เขาพนม 214.27 เกาสันดา 69.93 และอำเภอลำทับ 60.70

5. โรคตาแดง

เป็นโรคที่มีอัตราป่วยสูงสุดเป็นอันดับ 5 มีผู้ป่วย 911 ราย อัตราป่วย 251.70 ต่อประชากรแสนคน มีแนวโน้มต่ำกว่าปีก่อน ๆ ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราป่วยสูงกว่าเขต 11 ที่มีอัตราป่วย 177.78 ต่อประชากรแสนคน แต่ต่ำกว่าภาคใต้ที่มีอัตราป่วย 265.82 ต่อประชากรแสนคน

ผู้ป่วยสูงสุดในเดือนสิงหาคม 103 ราย (11.30%) รองลงมา เดือนตุลาคม 95 ราย (10.45%) และต่ำสุดเดือนธันวาคม 47 ราย (5.16%)

อัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน กลุ่มอายุ 0 - 4 ปี เท่ากับ 542.53 รองลงมา 35 - 44 ปี เท่ากับ 264.35 อายุ 25 - 34 ปี เท่ากับ 251.81 อายุ 5 - 14 ปี เท่ากับ 228.50 และ 15 - 24 ปี เท่ากับ 174.65 อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1:1.03 อยู่ในเขตชนบท และเทศบาลเมือง ร้อยละ 86.94 และ 13.06 ตามลำดับ

อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ อำเภอเขาพนม 320.18 เมือง 299.08 ลำทับ 275.43 เหนือคลอง 266.29 อ่าวลึก 234.70 ปลาญพระยา 233.29 คลองท่อม 182.88 และอำเภอเกาะสันดา 160.44

6. โรคมาลาเรีย

เป็นโรคที่มีอัตราป่วยสูงเป็นอันดับ 6 มีผู้ป่วย 711 ราย อัตราป่วย 196.44 ต่อประชากรแสนคน ผู้เสียชีวิต 1 ราย อัตราป่วยตาย ร้อยละ 0.14 อัตราป่วยสูงกว่าเขต 11 และภาคใต้ ซึ่งมีอัตราป่วยเท่ากับ 182.43 และ 104.65 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ แต่อัตราป่วยตายต่ำกว่าเขต 11 และภาคใต้ซึ่งมีอัตราป่วยตายเท่ากับ คือ ร้อยละ 0.27 ต่อประชากรแสนคน

ผู้ป่วยสูงสุดเดือนมกราคม 121 ราย (17.01%) กุมภาพันธ์ 104 ราย (14.62%) ผู้ป่วยต่ำสุดเดือนพฤศจิกายน 13 ราย (1.82%) อัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ กลุ่มอายุ 25 - 34 ปี เท่ากับ 237.91 รองลงมา กลุ่มอายุ 15 - 24 ปี เท่ากับ 221.90 และ 35 - 44 ปี เท่ากับ 201.80 และ เด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี เท่ากับ 193.83 อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1:1.2 อยู่ในเขตชนบท เขตเทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ร้อยละ 95.07, 4.92 และ 0.01 ตามลำดับ

อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ อำเภอเมือง 463.28 อ่าวลึก 323.23 ปลาญพระยา 163.61 ลำทับ 131.97 เหนือคลอง 58.74 คลองท่อม 52.25 เขาพนม 44.33 และเกาะสันดา 8.22

7. โรคกามโรค (STD)

เป็นโรคที่มีอัตราป่วยสูงเป็นอันดับ 7 มีผู้ป่วย 324 ราย อัตราป่วย 89.52 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราป่วยสูงกว่าเขต 11 ซึ่งมีอัตราป่วยเท่ากับ 17.82 ต่อประชากรแสนคน และภาคใต้ 19.07 ต่อประชากรแสนคน

ผู้ป่วยเป็นหนองในเทียม ร้อยละ 53.39 ฝีมะม่วง กามโรคอื่น ๆ และไม่ระบุชนิด ร้อยละ 33.64 หนองใน ร้อยละ 7.10 ซิฟิลิส ร้อยละ 5.24 และแผลริมอ่อน ร้อยละ 0.63 ผู้ป่วยสูงสุดเดือนพฤศจิกายน 47 ราย (14.50%) กรกฎาคมและกันยายน เดือนละ 35 ราย (10.80%) และพบผู้ป่วยต่ำสุดเดือนธันวาคม 19 ราย (5.86%) อัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ กลุ่มอายุ 25 - 34 ปี

เท่ากับ 199.28 รองลงมา กลุ่มอายุ 35 - 44 ปี เท่ากับ 177.58 และ 15 - 24 ปี เท่ากับ 85.90 อัตราส่วนเพศชายต่อหญิง เท่ากับ 1:10 อยู่ในเขตชนบท เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ร้อยละ 74.07, 25.30 และ 0.63 ตามลำดับ

อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ อำเภอเมือง 239.26 เหนือคลอง 58.74 เขาพนม 54.18 คลองท่อม 52.25 อ่าวลึก 37.05 ลำทับ 28.69 ปลายพระยา 24.23 และอำเภอเกาะลันตา 20.57

8. โรคสุกใส

เป็นโรคที่มีอัตราป่วยสูงเป็นอันดับ 8 มีแนวโน้มต่ำกว่าปีก่อน มีผู้ป่วย 262 ราย อัตราป่วย 72.39 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราป่วยต่ำกว่าเขต 11 ที่มีอัตราป่วยเท่ากับ 89.92 ต่อประชากรแสนคน และภาคใต้ 87.50 ต่อประชากรแสนคน

ผู้ป่วยสูงสุดเดือนมีนาคม 40 ราย (15.26%) กุมภาพันธ์ 37 ราย (14.12%) เมษายน 29 ราย (11.06%) และผู้ป่วยต่ำสุดเดือนธันวาคม 11 ราย (4.19%) อัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ กลุ่มอายุ 0 - 4 ปี 192.82 กลุ่มอายุ 5 - 14 ปี 161.74 และ 15 - 24 ปี 57.26 อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1:1.13 อยู่ในเขตชนบท เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล ร้อยละ 86.64, 12.97 และ 0.39 ตามลำดับ

อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ อำเภอเมือง 141.91 เหนือคลอง 86.15 เขาพนม 49.25 ปลายพระยา 48.47 คลองท่อม 47.35 อ่าวลึก 43.23 ลำทับ 40.16 และอำเภอเกาะลันตา 16.45

9. โรคอาหารเป็นพิษ

เป็นโรคที่มีอัตราป่วยสูงเป็นอันดับ 9 มีผู้ป่วย 190 ราย อัตราป่วย 52.49 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราป่วยต่ำกว่าเขต 11 ซึ่งมีอัตราป่วย 95.54 ต่อประชากรแสนคน และภาคใต้ 85.37 ต่อประชากรแสนคน

ผู้ป่วยสูงสุดในเดือนกันยายน 39 ราย (20.52%) รองลงมาเดือนพฤษภาคม 25 ราย (13.15%) และต่ำสุดเดือนกรกฎาคม 8 ราย (4.21%)

กลุ่มอายุ 0 - 4 ปี และ 5 - 9 ปี ป่วยกลุ่มละ 14 ราย (7.36%) 10 - 14 ปี 38 ราย (20.0%) 15 - 24 ปี 48 ราย (25.26%) 25 - 34 ปี 35 ราย (18.42%) และ 35 - 44 ปี 21 ราย (11.05%) อัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ กลุ่มอายุ 15 - 24 ปี 68.71, รองลงมา ได้แก่ กลุ่มอายุ 5 - 14 ปี 67.75, 25 - 34 ปี 54.07, 0 - 4 ปี 45.75 และ 35 - 44 ปี 42.37 อัตราส่วนเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียงกัน อยู่ในเขตชนบท เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ร้อยละ 67.37, 32.10 และ 0.53 ตามลำดับ

อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ อำเภอเมือง 123.15 อ่าวลึก 43.23 เหนือคลอง 39.16 คลองท่อม 34.29 เขาพนม 29.55 ปลายพระยา 27.26 ลำทับ 11.47 และไม่มีผู้ป่วยในอำเภอเกาะลันตา

10. กลุ่มโรคเอนเทอริค

เป็นโรคที่มีอัตราป่วยสูงเป็นอันดับ 10 มีผู้ป่วย 157 ราย อัตราป่วย 43.38 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราป่วยมีแนวโน้มสูงขึ้นกว่าปีก่อนมาก สูงกว่าเขต 11 ที่มีอัตราป่วย 25.38 ต่อประชากรแสนคน และภาคใต้ 26.05 ต่อประชากรแสนคน

ผู้ป่วยโรคเอนเทอริค 120 ราย ทัยฟอยด์ 33 ราย และพาราทัยฟอยด์ 4 ราย ผู้ป่วยสูงสุดในเดือนมิถุนายน 29 ราย (18.47%) รองลงมา เดือนกรกฎาคม 25 ราย (15.92%) และต่ำสุด เดือนกุมภาพันธ์ 4 ราย (2.54%) กลุ่มอายุที่มีอัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ กลุ่มอายุ 5 - 14 ปี 52.63 รองลงมา กลุ่มอายุ 25 - 34 ปี 52.52, 15 - 24 ปี 48.67, 35 - 44 ปี 48.43 และกลุ่มอายุสูงกว่า 65 ปี 27.56 อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1:1.4 อยู่ในเขตชนบท เทศบาลเมือง ร้อยละ 84.72 และ 15.28 ตามลำดับ

อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ อำเภอเขาพนม 73.88 ปลายพระยา 57.56 เมือง 57.47 เหนือคลอง 46.99 อ่าวลึก 45.29 คลองท่อม 17.96 เกาะลันตา 4.11 และอำเภอลำทับ ไม่มีผู้ป่วย

11. โรคไขเลือดออก

เป็นโรคที่มีอัตราป่วยสูงเป็นอันดับที่ 11 มีผู้ป่วย 152 ราย อัตราป่วย 42.00 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราป่วยสูงกว่าเขต 11 ซึ่งมีอัตราป่วย 31.62 ต่อประชากรแสนคน และสูงกว่าภาคใต้ที่มีอัตราป่วย 26.94 ต่อประชากรแสนคน

ผู้ป่วยเป็นไข้ตั้งที่ 60 ราย (39.47%) โรคไข้เลือดออก 89 ราย (58.55%) และไข้เลือดออกช็อค 3 ราย (1.98%) ผู้ป่วยสูงสุดในเดือนกรกฎาคม 30 ราย (19.73%) รองลงมา เดือนมิถุนายน 19 ราย (12.50%) เดือนที่ผู้ป่วยต่ำสุด เดือนกุมภาพันธ์ 5 ราย (3.28%) โรคไข้เลือดออกมีการระบาดในช่วงฤดูฝน แต่ในเดือนธันวาคมมีผู้ป่วยสูง พยากรณ์ได้ว่าในปี พ.ศ. 2544 โรคไข้เลือดออกจะระบาดรุนแรง เพราะปี 2542 และ ปี 2543 อัตราป่วยโรคไข้เลือดออกในจังหวัดกระบี่ เท่ากับ 40.28 และ 42.00 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ อัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ กลุ่มอายุ 0 - 4 ปี 117.65, 5 - 14 ปี 101.40 และสูงกว่า 15 ปี 30.04 อัตราส่วนเพศชายและเพศหญิง เท่ากับ 1:1.1 อยู่ในเขตชนบท และเทศบาลเมือง ร้อยละ 71.06 และ 28.94 ตามลำดับ

อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดต่อประชากรแสนคน ได้แก่ อำเภอเมือง 83.27 อ่าวลึก 72.05 เหนือคลอง 31.32 ปลายพระยา 27.26 เขาพนม 19.70 คลองท่อม 19.59 เกะลิ้นตา 4.11 และอำเภอลำทับ ไม่มีผู้ป่วย

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระบี่ ได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา มาจัดอันดับความสำคัญในการแก้ปัญหา โดยใช้ขนาดของปัญหา ความร้ายแรงหรือโรคติดต่ออันตราย ความยากง่ายและปฏิกิริยาของชุมชนต่อปัญหา รวมทั้งโรคที่เป็นนโยบายของกระทรวง โรคที่มีการกวาดล้าง เช่น โปлио เป็นต้น นอกจากนี้โรคดังกล่าวมาแล้วยังประกอบด้วย โรคหัดเยอรมัน ด้ปลอกเสบ บิด คางทูม เอดส์ หัด เบลโตสไปโรซิส ไข้สมองอักเสบ อูจจาระร่วงอย่างแรง ยาเสพติด อุบัติเหตุ อุบัติภัย และโรคประจำถิ่น เป็นต้น

กลุ่มโรคที่มีความสำคัญ ได้แก่ โรคระบบทางเดินอาหาร โรคติดต่อที่เกิดจากแมลงเป็นพาหะ โรคทางเพศสัมพันธ์ และโรคที่ป้องกันด้วยวัคซีน อุบัติเหตุ อุบัติภัย การบริการและบริหารงาน เป็นต้น

การจัดสรรงบประมาณ ปี พ.ศ. 2544 เพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของจังหวัดกระบี่ โดยใช้งบประมาณของสำนักงานสาธารณสุขที่ได้รับจากสำนักงานประมาณ และเงินที่ได้รับการอุดหนุนจากกรม กอง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในภาพรวม โดยแบ่งเป็น แผนงาน งาน/โครงการ ดังนี้

1. แผนงานป้องกันและควบคุมโรค 2,785,760 บาท (29.079%) รวม 3 โครงการ
2. แผนงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัย 2,769,870 บาท (28.913%) รวม 6 โครงการ
3. แผนงานส่งเสริมสุขภาพ 992,770 บาท (10.363%) รวม 6 โครงการ
4. แผนงานบริการสาธารณสุขด้านสุขภาพจิต 956,620 บาท (9.986%) รวม 3 โครงการ
5. แผนงานป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ 812,750 (8.484%) รวม 5 โครงการ
6. แผนงานคุ้มครองผู้บริโภค 660,500 บาท (6.895%) รวม 2 โครงการ
7. แผนงานผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ 225,065 บาท (2.349%) รวม 5 โครงการ
8. แผนงานพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ 208,800 บาท (2.180%) รวม 2 โครงการ
9. แผนงานสาธารณสุขมูลฐาน 88,660 บาท (0.925%) และได้รับเงินอุดหนุน 2,728,170 บาท รวม 1 โครงการ
10. แผนงานสวัสดิการสาธารณสุขและประกันสุขภาพ 79,200 บาท (0.826%) และได้รับเงินอุดหนุน 58,975,092 บาท รวม 1 โครงการ
11. แผนงานพัฒนาชนบท ได้รับเงินอุดหนุน 7,300,800 บาท รวม 1 โครงการ

รวม 11 แผนงาน 35 งาน/โครงการ เป็นงบประมาณทั้งสิ้น 9,579,995 บาท รวมทั้งเงินอุดหนุนเฉพาะก้อน ใหญ่ๆ ในแผนงานสวัสดิการสาธารณสุข และประกันสุขภาพ 58,975,092 บาท แผนงานสาธารณสุขมูลฐาน 2,728,170 บาท และแผนงานพัฒนาชนบท 7,300,830 บาท เป็นเงินทั้งสิ้น 78,584,087 บาท

งบประมาณแผนงานบริหารจัดการสาธารณสุข งานสนับสนุนการบริการสาธารณสุข 2,345,710 บาท(1.53%) งานนโยบายและแผน 50,000 บาท (0.03%) งานบริหารทั่วไป (รายจ่ายอื่น เช่น เงินเดือน - ค่ารักษาพยาบาล) 6,449,877.90 บาท (4.21%) งานบริการสาธารณสุขอำเภอ (เงินเดือนและอื่น ๆ) 132,705,804.57 บาท(86.70%) งานบริการสาธารณสุขตำบล 8,236,710 บาท(5.38%) งานบริการสาธารณสุขเขตเมือง 818,000 บาท (0.53%) และงานก่อสร้างสถานีอนามัยตามโครงการทศวรรษแห่งการพัฒนาสถานีอนามัย 2,488,200 บาท (1.62%) รวม 1 แผนงาน 7 งาน รวมเป็นเงิน 153,094,302.47 บาท

วิจารณ์และข้อเสนอแนะ

จังหวัดกระบี่ เป็นจังหวัดท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ การท่องเที่ยวทำเงินเข้าจังหวัดกระบี่ปีละกว่า 6,000 ล้านบาท การคงสภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีหลายวิธี การป้องกันโรค เช่น โรคเกี่ยวกับทางเดินอาหาร โรคที่เกิดจากแมลงเป็นพาหะ ไม่ให้เกิดแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว เป็นวิธีหนึ่งที่จังหวัดจะต้องดำเนินการต่อไป

นโยบายรัฐบาล โครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค) จังหวัดกระบี่ได้เริ่มโครงการตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2544 โครงการนี้จะประสบผลสำเร็จได้ก็ด้วยการลดอัตราป่วยโรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับประชาชน ทั้งในเขตเมืองและชนบทให้ต่ำสุด ดังนั้นการป้องกันและควบคุมโรคจึงเป็นสิ่งจำเป็น

การใช้ข้อมูลจากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา การสอบสวนและการศึกษาทางระบาดวิทยา สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการวางแผนแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในพื้นที่ได้ทุกระดับ ใช้ประเมินผลโครงการต่าง ๆ และจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาของท้องถิ่นได้ โรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ อุบัติเหตุ อุบัติภัย ยาเสพติด ปัญหาสุขภาพจิต สิ่งแวดล้อม โรคจากการประกอบอาชีพ อากาศไม่พึงประสงค์หลังจากการใช้ยาและชีววัตถุ หรือวัคซีน ควรมีการเฝ้าระวังอย่างเข้มข้น เหมือนการเฝ้าระวังโรคตามระบบ รง.506, 507 ด้วย

โรคบางโรคที่มีการเกิดโรคซับซ้อน เช่น โรคไข้เลือดออก จำเป็นต้องใช้การพยากรณ์โรคเข้ามาวางแผนและป้องกันโรค คาดว่าในปี พ.ศ. 2544 จะมีการระบาดรุนแรง จำเป็นต้องทุ่มงบประมาณในการป้องกันและควบคุมโรคให้มากขึ้น การป้องกันและควบคุมกลุ่มโรคทางเดินอาหาร กลุ่มโรคติดต่อที่เกิดจากแมลงเป็นพาหะ โรคอื่น ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้ว นอกจากจะปรากฏอยู่ในแผนหรือโครงการนั้น ๆ อาจจะไปรวมอยู่กับแผนหรือโครงการอื่น ๆ ได้ เช่น โครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ โครงการส่งเสริมสุขภาพแม่และเด็ก โครงการจัดหาน้ำสะอาด โครงการสุขภาพอาหาร เป็นต้น ในกรณีที่มีการระบาดของโรคโดยไม่คาดคิดมาก่อน อาจใช้วิธีบริหารงบประมาณแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระบี่ ผลจากการศึกษาระดับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด พบว่า การเฝ้าระวังโรคยังไม่ครบถ้วน และไม่ทันเวลา จึงได้จัดโครงการพัฒนาระบบเฝ้าระวังโรคตั้งแต่ระดับ สอ., รพช., สสอ., รพท. และสสจ. ในเดือนพฤศจิกายน 2543 เพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันเวลามาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนหรือโครงการแก้ไขปัญหาสาธารณสุข และประเมินผลในจังหวัดกระบี่ต่อไป นอกจากนี้ ยังต้องเน้นการเฝ้าระวังโรคติดต่อที่เป็นปัญหาใหม่ โรคที่ปรากฏซ้ำ (Re-emerging Diseases) หรือโรคที่เกิดในประเทศเพื่อนบ้าน และมีโอกาสแพร่เข้ามาในประเทศไทย เช่น Nipah Virus เป็นต้น และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยทางสาธารณสุข ในการแก้ไขปัญหา ได้จัดทำโครงการพัฒนางานวิจัยซึ่งได้ดำเนินการในเดือนกุมภาพันธ์ 2544 แล้ว

ในด้านการสอบสวนโรค ซึ่งมีความสำคัญในการป้องกันและควบคุมโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรจะได้มีการพัฒนาการสอบสวนโรคให้บุคลากรระดับ สอ., สสอ. ต่อไป เพราะเจ้าหน้าที่ระดับตำบล และอำเภอ เหล่านี้มีโอกาสพบผู้ป่วยก่อนเสมอ การสอบสวนโรคได้รวดเร็ว และถูกต้อง สามารถนำผลประโยชน์จากการสอบสวนโรคมาใช้ประโยชน์ได้เต็มที่

นอกจากนี้ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระบี่จะได้สนับสนุนให้มีการใช้ข้อมูลจากการเฝ้าระวัง การสอบสวนโรค และการศึกษาวิจัยทางระบาดวิทยามาใช้ประโยชน์ในด้านการวางแผน จัดสรรงบประมาณ การป้องกัน ควบคุมโรค การบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากรในโอกาสต่อไป

- เอกสารอ้างอิง**
1. กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการดำเนินงานทางระบาดวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, สิงหาคม 2542.
  2. กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค ปี พ.ศ. 2535 - 2542. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

การจัดอบรม/ประชุมวิชาการระยะสั้นทางระบาดวิทยาในประเทศไทย

Short Courses of Training and Workshop on Epidemiology in Thailand.

โดย วันทนีย์ วัฒนาสุรกิตต์ และแสงโสม เกิดคล้าย. กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

Wantanee Watanasurakit and Sangchoom Kuadclai ,Division of Epidemiology. Ministry of Public Health .